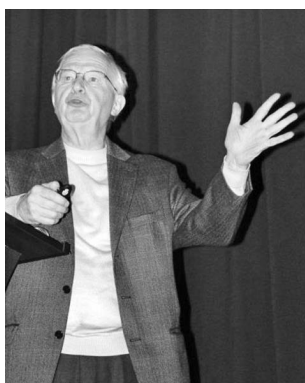

В. І. Назаренко

Лен Жан-Марі

ЛЕН Жан-Марі (Lehn Jean-Marie; 30. 09. 1939, м. Росхайм, Франція) – французький хімік. Дійсний член Франц. АН (1985). Іноз. чл. НАНУ (1992). Нобелівська премія (1987; спільно із Д. Крамом та Ч. Педерсеном за розроблення і застосування молекул зі структурно специфіч. взаємодіями з високою селективністю). Закін. Страсбур. університет (Франція, 1960), де й працював 1966–79 (від 1970 – проф.); 1960–66 – у Нац. центрі наук. досліджень; від 1979 – проф. Колеж де Франс у Парижі. Осн. наук. праці присвяч. орган. синтезу й хімії комплекс. сполук, дослідж. у галузі штуч. фотосинтезу, запасання й хім. перетворення соняч. енергії, вивченню супрамолекуляр. самоорганізації, побудови й властивостей «програмованих» супрамолекуляр. систем. Л. – один із засн. та новаторів у галузі супрамолекуляр. хімії, тобто хімії молекуляр. комплексів типу «гість–господар», що утворюються внаслідок міжмолекуляр. взаємодій. У 1980-і рр. розробив заг. методи синтезу полімакроцикліч. краун-систем, зокрема металоорган. характеру. Як запрош. проф. працював у Гарвард. університеті, університетах Оксфорда, Кембриджа, Барселони та Франкфурта-на-Майні, Федерал. технол. інституті в Цюриху. Неодноразово відвідував Україну, зокрема 2009 брав участь у 5-му Міжнар. симпозіумі «SupraChem» у Києві та відкритті фестивалю науки, прочитав лекцію «Від матерії до життя: Хімія? Хімія!», 2010 виступив із доповіддю на міжнар. конф. «Складні рідини: Сучасні тенденції в дослідженнях та застосуванні» у Львів. університеті, 2012 – з лекцією «Від матерії до життя. Супрамолекулярна хімія і біологія» у Нац. університеті «Львівська політехніка» (почес. д-р цього ВНЗу).

Основні праці

Супрамолекулярная химия: Концепции и перспективы / Пер. с франц. Новосибирск, 1998; Supramolecular polymer chemistry – Scope and perspectives // Polym. Int. 2002. Vol. 51 (спів-авт.); Self-organization by selection: Generation of a metallosupramolecular grid architecture by selection of components in a dynamic library of ligands // Proc. Natl. Acad. Sci. USA. 2003. Vol. 100 (співавт.); Supramolecular chemistry: From molecular information toward self-organization and complex matter // Rep. Prog. Phys. 2004. Vol. 67 (співавт.); Constitutional dynamic self-sensing in a zinc(II)/polyiminofluorenes system // Am. Chem. Soc. 2004. Vol. 126 (співавт.); Dynamers: Dynamic molecular and supramolecular polymers // Prog. Polym. Sci. 2005. Vol. 30.

Рекомендована література

1. Хімія як мистецтво ускладнення матерії: До 75-річчя від дня народж. іноз. чл. НАНУ Жан-Марі Лена // Вісн. НАНУ. 2014. № 9.

Бібліографічний опис:

Лен Жан-Марі / В. І. Назаренко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-54225>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).